

FULLSTÄNDIG TILLÄMPNING AV DEN UPPDATERADE HANDLINGSPLANEN FÖR HYBRIDSTRATEGIN

Den 20 september 2021 uppdaterade social- och hälsovårdsministeriet handlingsplanen för hybridstrategin i enlighet med vad som förordades i statsrådets principbeslut av den 9 september 2021. Handlingsplanen gäller tills vidare och uppdateras vid behov.

I den uppdaterade handlingsplanen för hybridstrategin konstateras att handlingsplanen tillämpas fullständigt först när en vaccinationstäckning på minst 80 procent uppnås för de 12 år fyllda som hör till målgruppen för vaccinationerna eller när hela den befolkning som hör till målgruppen och som vill vaccinera sig har haft möjlighet att få två vaccindoser.

Coronavaccineringen har framskridit väl, och enligt Institutet för hälsa och välfärd har ovannämnda mål om en vaccinationstäckning på 80 procent uppnåtts den 10 november 2021. I och med att målet uppnås ska handlingsplanen tillämpas från den 15 november 2021 enligt detta styrningsbrev av social- och hälsovårdsministeriet.

Epidemiläget

Utöver den befolkning som fått båda vaccindoserna har cirka 5 procent av befolkningen fått den första vaccindosen. Social- och hälsovårdsministeriet understryker att cirka 15 procent av befolkningen över 12 år således fortfarande är utan skydd mot covid-19 eftersom det har visat sig att man sällan får immunitet bara genom att få smittan. Det krävs mer än en vaccinationstäckning på 80 procent för att förebygga smittspridningen i den ovaccinerade befolkningen, särskilt om ovaccinerade och vaccinerade människor inte bara har sporadisk fysisk kontakt, utan de ovaccinerade människorna rör sig mera bland ovaccinerade människor än vaccinerade människor. Epidemin varierar lokalt, men är ännu inte över. Coronaviruset sprids fortfarande bland de som inte är vaccinerade. Incidensen i den ovaccinerade befolkningen är ungefär fyra gånger större än i hela befolkningen. Därför behövs det fortfarande lokalt riktade effektiva åtgärder om det på lokal nivå uppstår eller finns en risk för att det kan uppstå sådana smittkluster som är betydande och som utgör en uppenbar risk för att viruset sprids i befolkningen och hotar hälsan och det övergripande välbefinnandet hos de människor som är särskilt utsatta för viruset, och dessutom för indirekta negativa konsekvenser i samhället.

Tillämpningen av hybridstrategin

Målet vid genomförandet av hybridstrategin är att öppna samhället, se till att samhället kan fortsätta hållas öppet och att stödja åtgärderna efter epidemin, förutsättningarna för ekonomisk tillväxt och återhämtningen. Samhällets olika funktioner är i princip öppna utan begränsningar.

När det gäller den lokala epidemibekämpningen kommer kommunen eller den samkommun som ansvarar för bekämpningen av smittsamma sjukdomar att ha en mer framträdande roll än tidigare. De lokala

myndigheterna tillämpar de grundläggande befogenheterna enligt lagen om smittsamma sjukdomar när de riktar och vidtar åtgärder för att följa smittspridningen och dess verkningar och för att stoppa smittkluster.

Syftet med den fullständiga tillämpningen av handlingsplanen är att de regionala fasbeskrivningarna, de riksomfattande begränsningarna och de omfattande rekommendationerna ska slopas helt. Ministeriet har berett epidemiologiska kriterier för områden med samhällsspridning (bilaga). Kriterierna lämpar sig bättre för det nuvarande epidemiläget än fasbeskrivningarna som använts tidigare. Kriterierna kan utnyttjas som riktlinjer för vilka åtgärder som bör övervägas på grund av risken för en okontrollerad spridning av coronaviruset som märkbart ökar frekvensen av allvarliga sjukdomsfall regionalt eller i vissa verksamhetsmiljöer (befolkningsgrupper, lokaler eller funktioner) i området. Ministeriet ber de regionala myndigheterna i coronasamordningsgrupperna att fortsättningsvis följa med epidemiläget i regionen och på basis av det överväga vilka rekommendationer och restriktioner som behövs för att bromsa epidemin.

Ministeriet ber regionerna meddela Institutet för hälsa och välfärd senast måndagen den 15 november kl. 11 om de uppfyller kriterierna för områden med samhällsspridning.

Ministeriet rekommenderar begränsningsåtgärder när det finns omfattande lokala smittkluster, och egentliga, genom förvaltningsbeslut fastställda restriktionsåtgärder om det är nödvändigt. Åtgärderna ska vara kortvariga, och riktas och prioriteras på basis av riskerna. Institutet för hälsa och välfärds modell för bedömning av riskpotentialen används när man bestämmer hur begränsningarna och informationsstyrningen ska riktas och vad de ska innehålla. Institutet för hälsa och välfärd uppdaterar tabellen för bedömning av riskpotentialen och anvisningarna på basis av de uppgifter som samlas in och enligt behov.

Man ska dock fortsätta vidta de riktade åtgärderna för informationsstyrning och restriktioner så länge som den totala nyttan för samhället, med beaktande av konsekvenserna för de grundläggande fri- och rättigheterna, uppväger deras nackdelar, och åtgärderna är nödvändiga och proportionerliga.

Myndighetsåtgärderna ska vara snabba och förutspå situationen samt utan dröjsmål använda behörigheter riktade till myndigheterna samtidigt som principerna om proportionalitet, nödvändighet och ändamålsenlighet samt övriga krav på god förvaltning iakttas. Smittspridning och negativa konsekvenser kan förebyggas effektivt om åtgärderna enligt hybridstrategin införs i rätt tid. Åtgärderna förebygger fortfarande smitta effektivt, och det kan bli nödvändigt att använda dem igen. Bedömningarna och åtgärderna innefattar också att bedöma åtgärdsbehov och lämna förslag till statsrådet i de fall statsrådet har behörigheten att fatta besluten om användningen av restriktioner (t.ex. förplägnadsverksamheten där smittorisken är hög).

Om man redan börjat tillämpa nödvändiga restriktioner, har aktörerna också möjlighet att börja använda det s.k. coronapasset som hälsosäkerhetsåtgärd och som ett alternativ till de andra restriktionerna. Genom att använda coronapasset kan man rikta åtgärderna och betydligt minska restriktionernas negativa effekter, vilket betyder att man har möjlighet att fortsätta med verksamheten trots restriktionerna. Dessa omständigheter ska beaktas i den effektivitets- och konsekvensbedömning som ligger till grund för beslutsprövningen.

Möjligheten att använda en nödbromsmekanism

För att ha beredskap om epidemiläget försämras snabbt och blir mycket allvarligt har man utarbetat en riksomfattande nödbromsmekanism. Ett sådant läge kan uppstå till exempel om vaccinationsprogrammet får mycket sämre resultat än vad man bedömt på förhand och epidemiläget därför försämras avsevärt. Nödbromsmekanismen innebär att man inom ramen för den gällande lagstiftningen inför mer omfattande åtgärder genom den riksomfattande styrningen.

Ministeriet betonar att införandet av nödbromsmekanismen kan bli aktuellt endast i sådana situationer där det visar sig att den fullständiga tillämpningen av handlingsplanen för hybridstrategin inte är tillräckligt för att förhindra att epidemin får betydande negativa konsekvenser eller om smittskyddsmyndigheterna inte har utövat sina befogenheter enligt styrningen. I nuläget ska epidemin i första hand hanteras lokalt och regionalt genom följande åtgärder i handlingsplanen:

- användning av munskydd, och vid behov krav om munskydd i situationer med hög risk
- lokala rekommendationer om distansarbete
- testnings- och smittspårningsverksamheten effektiviserats
- begränsningsåtgärder enligt 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar för högriskevenemang i enlighet med anvisningar som baserar sig på handlingsplanen för hybridstrategin (restriktioner som omfattar barn endast i sista hand)
- särskilda befogenheter enligt temporära bestämmelser, som till exempel åtgärder enligt 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar för högrisksituationer.

Ersättning för coronakostnader

Social- och hälsovårdsministeriet konstaterar att det i enlighet med planen för de offentliga finanserna kommer att beviljas ersättning till fullt belopp så som utgifter utanför ramen åren 2021–2023 för direkta kostnader som hänför sig till coronaviruset, till exempel utgifter för testning och ökad testningskapacitet, smittspårning, karantän, patientvård, hälsosäkerhet i samband med resor samt vaccinationer. Dessa kostnader för verkställandet av coronastrategin ersätts fortsättningsvis till fullt belopp så länge epidemiläget och genomförandet av hybridstrategin kräver det.

Ytterligare information:

[Handlingsplan för genomförande av hybridstrategin för hantering av covid-19- epidemin 2021-2022](#)

[Institutet för hälsa och välfärds bedömning av risken för coronavirus vid evenemang och sammankomster](#)

Kanslichef Kirsi Varhila

Direktör Jaska Siikavirta

Bilaga Epidemiologiska kriterier för områden med samhällsspridning

Sändlista Kommuner, sjukvårdsdistrikt och samarbetsområden för social- och hälsovården
Landskapet Åland
Institutet för hälsa och välfärd
Regionförvaltningsverken
Valvira

För kännedom

Social- och hälsovårdsminister Sarkkinen
Familje- och omsorgsminister Kiuru
Statssekreterare Mäkipää
Statssekreterare Ruuth
Undervisningsminister Andersson
Forsknings- och kulturminister Kurvinen
Statsministerns specialmedarbetare Niemi
Kanslichef Lehikoinen
Statsrådets kansli
Finansministeriet/Avdelningen för utveckling av statsförvaltningen
Justitieministeriet
Inrikesministeriet/Polisavdelningen
Polisstyrelsen
Transport- och kommunikationsverket